

[Wilhelm.]

dende ejendom, at gøre. Det er altså simpelt hen falsk varebetegnelse at kalde dette for omkostningsbestemt leje.

Jeg er også i dette spørgsmål i den situation at være enig i den vurdering, der er fremsat fra højre side af salen. Jeg er enig med hr. Schlüter i, at dette klart og tydeligt sigter mod det frie boligmarked, altså den ubegrænsede spekulation i folks bolignød, retten for ejerne til at komme og tage den husleje, de kan få. Jeg er derfor, af selv samme grund, selvfølgelig modstander af dette huslejeprincip. Det er ikke det egentligt frie boligmarked, man har lavet endnu, men det er et princip, der følger det meget nøje.

Man har gjort disse bestræbelser før, med det gamle boligforlig i 1966, hvor, som alle ved, målsætningen også fra forligspartiernes side var det frie boligmarked. Det var baggrunden for de husleje forhøjelser, man tillod, men som alligevel efter 8 års perioden — hvad nogle af os forudså dengang — alligevel ikke havde forhindret, at kløften mellem nyt og gammelt var større, end den var 8 år før, da man begyndte på hele balladen.

Nu prøvede man så at indbygge en dynamik. For at man ikke skal tage dette op ustandselig, indbygger man en dynamik, der skal sørge for, at den skrue kører op af sig selv. Man gør det ved at huslejen skal bestemmes ud fra vurderingen, men hvad bestemmer vurderingen? Ja, det gør jo handelspriserne. Og hvad bestemmer handelspriserne? Ja, det gør nu engang den husleje, man kan opnå. Og hvad bestemmer huslejen? Ja, den skal bestemmes ud fra vurderingen. Vi kører simpelt hen i spiral: huslejen er bestemt af vurderingen, som er bestemt af handelspriserne, der er bestemt af huslejen, der bestemmes af vurderingen. Jeg kan ikke se nogen som helst mekanisme i denne spiral, der kan forhindre, at huslejerne i den private udlejningsmasse i al fremtid simpelt hen vil blive inflationsreguleret. De vil køre på et lavere niveau, end man vil kunne opnå ved et frit boligmarked, det vil jeg erkende. Formentlig vil de det. Men altså: dynamikken i det, at de vil følge med inflationen opad, det kan jeg ikke se nogen mekanisme, der kan forhindre.

Hermed har man i princippet introduceret det frie boligmarked, omend måske kun

på 75 pct.s niveauet, eller hvad det nu kan blive. Også det allermost uantagelige ved det frie boligmarked, nemlig den situation, at lejere kommer til at betale inflationen ikke bare én gang, men to gange, først gennem den høje rente, som lejen i begyndelsen beregnes efter, og som jo allerede har indregnet inflationsdækningen, og så senere ved denne spiral, hvor alene det, at nybyggeriet 10 år efter er dobbelt så dyrt eller 3 gange så dyrt, i sig selv er en motivation til at sætte lejen op i det 10 år ældre byggeri, hvor man allerede én gang har betalt for den inflation, der er i samfundet, gennem den rente, der blev beregnet på det tidspunkt.

Det gør ikke i mine øjne denne sag bedre, at det oprindeligt er en skør idé, der er udkastet i et råddent kompromis mellem Lejernes LO og Grundejernes Landsforbund. Det gør heller ikke i mine øjne sagen bedre, at de tre gamle arbejderpartiers repræsentanter i Lejernes LOs centrale organer i starten sagde god for dette princip. Jeg godtager, at DKPs repræsentanter siden sagde fra, og det synes jeg er al ære værd, SF'erne og socialdemokraterne har ikke gjort det endnu.

Det gør heller ikke i mine øjne denne sag bedre, at det har været let for de borgerlige at komme igennem med dette nye huslejeprincip, simpelt hen fordi det i første omgang var det såkaldte arbejderflertal, S og SF, der i 1973 lagde ryg til, eller hvad man nu skal kalde det, at komme med dette princip, som giver så at sige ubegrænset adgang for fortsat inflationspekulation over for lejerne i det private udlejningsbyggeri.

Johan Philipsen (V):

Jeg er den ansvarlige for det, fru Kirsten Jacobsen kalder den manglende opmærksomhed fra venstre og konservative, og jeg vil gerne knytte et par bemærkninger hertil. Vi har formuleret en paragraf, der kort og godt går ud på, at vi synes, det er naturligt, at lejerne, hvis de ønsker det, får lov til at købe den ejendom, som de i øjeblikket er lejere i. Og så har vi i denne paragraf indføjet nogle bestemmelser, som tjener til at opfylde dette naturlige ønske. For det første at lejerne ved tilkendegivelse, som skal indføres i tingbogen, i ordentlig tid skal give